

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 265/2020-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Petra Straku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 6 C 16/2018-139 zo 4. marca 2020 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a pre neprípustnosť.
2. Žiadosti [REDAKČNÝ ZNAČENIE] na ustanovenie právneho zástupcu n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. apríla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE]

■■■■■ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 C 16/2018-139 zo 4. marca 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Na zasadnutí pléna ústavného súdu 27. mája 2020 bol schválený Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 (ďalej len „dodatok“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júna 2020. V súlade s čl. I bodom 4 dodatku bola uvedená vec, keďže ide o vec pridelenú do 31. mája 2020 sudcovi Mojmirovi Mamojkovi, ktorá nebola k tomuto dňu vybavená odložením podľa § 53 zákona o ústavnom súde ani v nej nebolo vydané rozhodnutie, ktorým sa konanie pred ústavným súdom končí, pridelená sudcovi spravodajcovi Ivanovi Fiačanovi, ktorý sa v súlade s čl. I bodom 1 dodatku stal členom tretieho senátu ústavného súdu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 16/2018 o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva v pozícii žalovanej. Sťažovateľka podaním doručeným okresnému súdu 25. februára 2020 podala návrh na prerušenie konania z dôvodu prebiehajúceho správneho konania začatého na podklade jej žiadosti o zmenu právneho zastúpenia, ktoré bolo adresované Centru právnej pomoci.

4. Okresný súd napadnutým uznesením návrh sťažovateľky zamietol z dôvodu, že na prerušenie konania nie sú splnené zákonné predpoklady.

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nejasným spôsobom opisuje genézu konania vedeného na okresnom súde, pričom samotná sťažnosť neobsahuje relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu v súvislosti s napadnutým uznesením. Z obsahu ústavnej sťažnosti sa dá len nepriamo vyvodiť, že sťažovateľka namieta správnosť napadnutého uznesenia z dôvodu, že jej návrhu na prerušenie konania nebolo vyhovené napriek skutočnosti, že Centru právnej pomoci adresovala žiadosť o zmenu právneho zastúpenia v prejednávanej veci, pričom jej bol „ustanovený CPP nový advokát a zrušený pôvodný

advokát, ktorý odmieta vypovedať plnú moc a novú nemôžem podpísať, nemôžu ma zastupovať dvaja advokáti, ako aj z vážneho dôvodu – krízového stavu, ďalej bude potrebné nové, aktualizované vyjadrenie MF SR, ďalej na tom istom súde prebieha iné konanie, ktoré procesne musí predchádzať pred týmto, týmto sa toto súdne konanie stáva právne zložité, je potreba pomoci advokáta...“.

6. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu.

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zároveň požiadala ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

15. Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

16. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bol zamietnutý jej návrh na prerušenie konania.

17. Ústavný súd v súvislosti s námietkami sťažovateľky poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porovnaj I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04).

18. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho,

že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 Civilného sporového poriadku). Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

19. V rámci konania o ústavnej sťažnosti ústavný súd zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej právoplatne skončilo. V zmysle uvedeného v konaní, ktoré v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti stále prebieha, nemožno uvažovať o splnení tejto požiadavky (m. m. IV. ÚS 361/2010).

20. Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky z tejto zásady, pričom išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o ústavnej sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však je, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ako aj to, že námietka ich porušenia sa musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla by už byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09).

21. V nadväznosti na uvedené právne názory ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach daného prípadu nie sú splnené predpoklady na výnimku z už spomenutej zásady, podľa ktorej ústavný súd v rámci konania o ústavnej sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa právoplatne konanie skončilo.

22. V danom prípade je potrebné ústavnú sťažnosť považovať za predčasnú, a teda neprípustnú, pretože smeruje proti rozhodnutiu okresného súdu procesnej povahy, ktoré nemá charakter rozhodnutia „konečného“. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetné konanie na okresnom súde ešte prebieha, a námietky týkajúce sa prípadného porušenia procesných práv sťažovateľky vo vzťahu k jej právnomu zastúpeniu bude môcť sťažovateľka uplatniť v opravných prostriedkoch proti rozhodnutiu vo veci samej, ktoré jej Civilný sporový poriadok garantuje, napadnuté uznesenie okresného súdu nie je spôsobilé výrazným a nereparovateľným spôsobom zasiahnuť do sféry ústavou a dohovorom zaručených práv sťažovateľky. Všetky prípadné porušenia práv sťažovateľky sú povinné zhojiť všeobecné súde v riadnom procesnom postupe.

23. Na základe uvedeného ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť odmietol ako neprípustnú. (bod 1 výroku).

24. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľky nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Podľa názoru ústavného súdu je totiž z obsahu ústavnej sťažnosti a z výsledku jej posúdenia ústavným súdom zrejmé, že v danom prípade ide o zrejmé bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017). Z týchto dôvodov návrhu sťažovateľky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhovelo (bod 2 výroku).

25. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júla 2020

Martin Vernarský
predseda senátu